

Oponentský posudek

habilitační práce:

Karotická endarterektomie v éře endovaskulárních intervencí a moderní farmakoterapie

MUDr. Igor Guňka, Ph.D.

**Univerzita Karlova
Lékařská fakulta v Hradci Králové
Chirurgická klinika FN Hradec Králové a LF UK v Hradci Králové**

Formální stránka:

Habilitační práce je koncipovaná jako ucelený přehled současných možností a doporučených postupů při léčbě aterosklerotického postižení extrakraniálního karotického povodí. Práce má rozsah 156 normostran. Je rozdělena do 5 základních částí, které tvoří text zabývající se danou problematikou, dále seznam použité literatury a soubor vybraných publikací autora k tématu habilitační práce. Text celé práce je rozdělen do 7 kapitol, nechybí historie a úvod do problematiky a také seznam použitých zkratk. Autor čerpá z 217, převážně zahraničních zdrojů. Celkově je práce přehledná, text je po jazykové stránce dobře formulován a bez gramatických chyb.

Obsahová část:

Práce je zaměřena na problematiku aterosklerotického postižení extrakraniálního karotického řečiště. Cévní mozková příhoda, kterou aterosklerotický plát v karotickém povodí může způsobit, je druhou nejčastější příčinou kardiovaskulární mortality. Onemocnění tak patří mezi závažné stavy, ohrožující život nemocného a vyžadující komplexní a multidisciplinární přístup neurologa, cévního chirurga, intervenčního radiologa a dalších.

V úvodních kapitolách se autor věnuje postupnému vývoji terapeutických přístupů v této oblasti. Poté, co toto pole ovládli angiochirurgové tzv. karotickou endarterektomií (CEA), nastupuje éra rozvoje endovaskulárních metod, včetně karotického stentingu (CAS). Také rozvoj farmakologie a vývoj nových lékových skupin zasáhl nejen do prevence, ale také přímo do terapie tohoto onemocnění. Jak autor uvádí, v současné době je hlavní snahou najít rovnováhu mezi jednotlivými přístupy, včetně jejich kombinace, s cílem zajistit co největší benefit pro pacienta. A záleží přitom, zda jde o symptomatickou nebo asymptomatickou stenózu arteria karotis interna. To jsou zároveň dvě stěžejní kapitoly celé práce, ve kterých autor sumarizuje výsledky všech důležitých randomizovaných studií, které na toto téma ve světě proběhly nebo právě probíhají. Jde především o srovnávání výsledků CEA versus medikamentózní terapie a CEA versus CAS. Autor s velkou pečlivostí podrobně rozebírá výsledky 23 ukončených studií a 3 významných probíhajících studií, včetně oxfordské studie ACST – 2, ve které jsou zapojena také pracoviště z ČR. Jde o ojedinělou sumarizaci a interpretaci výsledků a v diskuzi pak o jejich konfrontaci s klinickou zkušeností pracoviště autora. V dalších kapitolách autor věnuje pozornost také jiným diskutovaným tématům, a sice načasování CEA po proběhlé cévní mozkové příhodě, časným a urgentním CEA, CEA u pacientů po trombolýze a dále CEA u pacientů vyžadujících koronární revaskularizaci. Věnuje se také tématu nestabilního aterosklerotického plátu v karotickém povodí, což je rovněž jedna z diskutovaných otázek.

Autor celou problematiku přehledným způsobem shrnuje, přičemž využívá zahraniční i domácí literární zdroje, které korektně cituje. Popisuje diagnostické a terapeutické možnosti, přičemž odkazuje nejen na literární zdroje, ale také na vlastní zkušenosti ve formě odkazu na publikace autora ke konkrétní problematice. V závěru každé podkapitoly autor shrnuje doporučené postupy dle medicíny založené na důkazech. Tento přehled považuji za velmi cennou část práce, protože čtenář má možnost se rychle orientovat v množství dat a publikací, které obecně jsou na toto téma k dispozici. Celá práce se tak stává přehledným návodem, jak postupovat v konkrétních situacích.

Nedílnou součástí habilitační práce je soubor publikací a článků autora a jeho týmu zabývajících se danou problematikou. Jedná se o 7 článků, které byly uveřejněny v domácích i zahraničních periodících, 5 z nich má „impact factor“. Články velmi vhodně doplňují celou práci, protože přímý odkaz na výsledky, které jsou v článcích uvedeny, působí velmi autenticky. Do výsledků, které autor prezentuje, se promítá zázemí kvalitního pracoviště, a tomu odpovídající vysoká odborná úroveň celého týmu, zaměřujícího se na řešení problematiky aterosklerotického postižení extrakraniálního karotického povodí.

Závěrečné hodnocení:

Autorovi se podařilo přehledně shrnout problematiku aterosklerotického postižení extrakraniálního karotického povodí. Téma práce je velmi aktuální a metoda zpracování vhodně zvolená. Práce je kvalitní a přináší řadu nových poznatků a podnětů, které reflektují diagnostický a terapeutický posun v této oblasti v uplynulé dekádě. Do práce se promítá bohatá klinická zkušenost autora a celého týmu, je napsána srozumitelně a přehledně. Obecné postupy jsou autorem komentovány z úhlu pohledu vlastních zkušeností a doplněny klinickými případy z pracoviště autora. Tím se celá práce stává velmi zajímavou a odborně přínosnou, navíc velmi srozumitelnou. Je třeba rovněž poukázat na velmi dobrou jazykovou úroveň práce. Jako cévní chirurg se autor přiměřeně zaměřuje na chirurgickou léčbu, ale zdůrazňuje také zásadní roli endovaskulárních postupů a nutnost mezioborové spolupráce. Díky své přehlednosti a komplexnímu pojetí získává práce edukační potenciál a může být přínosná pro každého, kdo se problematikou aterosklerotického postižení extrakraniálního karotického povodí zabývá nebo se chce v této oblasti erudovat.

Doporučuji práci přijmout v předložené formě a na základě jejího obhájení doporučuji udělit MUDr. Igorovi Guňkovi, Ph.D. titul docent v oboru Chirurgie.

Prof. MUDr. Robert Staffa, Ph.D.
přednosta II. chirurgické kliniky
LF MU a FN u sv. Anny v Brně
Centrum cévních onemocnění
Cévní transplantační centrum
Pekařská 53
656 91 Brno
tel: 00420 543182431, 00420 723223468
e-mail: robert.staffa@fnusa.cz

V Brně, 5. 2. 2021